

Anna's Hoeve: vermaak en recreatie

KEES VAN AGGELEN

In 1932 kwam de gemeente Hilversum in bezit van Anna's Hoeve. Dat bestond uit een natuurgebied, dat door de vorige eigenaar, jhr. ir. J.A. van Kretschmar van Veen, wat verwaarloosd was. Op het terrein stond ook een dubbele woning. Deze woningen vormden oorspronkelijk het huis Anna's Hoeve.

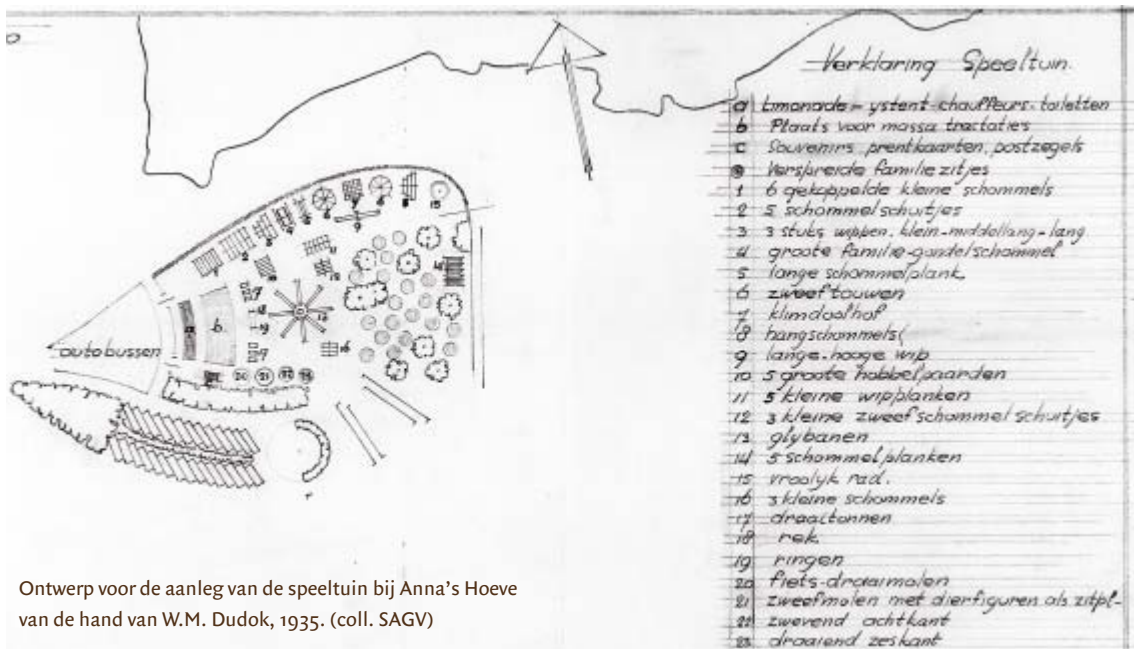
In de crisistijd besloot de gemeente Hilversum het natuurgebied aan te pakken. De in de buurt liggende vuilnisbelt werd vergraven en er werden siervijvers aangelegd. Het ontwerp was van W.M. Dudok, in samenwerking met J.H. Meijer.

Er kwam een berg, bestaande uit vuilnis en afgedekt met zand dat bij de aanleg van de siervijvers vrijkwam. Het werk werd uitgevoerd in de zogenoemde werkverschaffing. De werklozen konden bij de dubbele woning

pauzeren. Het was een soort 'primitieve boerenherberg'.

Tegen de tijd dat dit project klaar was, kreeg de gemeente al verschillende verzoeken om op het terrein van Anna's Hoeve een theeschenkerij te mogen beginnen. Het gebied, in de krant wel 'de lustwarande van Hilversum' genoemd, werd druk bezocht door dagjesmensen. Die theeschenkerij ging in 1934 van start, en de jaren erna was J. van der Veen de pachter. Hij kreeg wel concurrentie van een 'pindachinees' die 'op den hoogsten heuvel op hinderlijke manier pinda's ventte'.

Net voor de Tweede Wereldoorlog investeerde Van der Veen geld in een (muziek)tent, waarin onder anderen Ger de Roos optrad met de jazz/dansband 'The Rascals'. Deze band trad meer op in het Gooi. De muziektent ver-

Ontwerp voor de aanleg van de speeltuin bij Anna's Hoeve van de hand van W.M. Dudok, 1935. (coll. SAGV)

Tekening van W.M. Dudok voor de verbouwing tot theehuis in het kader van het werkverschaffingsproject. Het oorspronkelijke huisje dateerde uit 1844, maar dat brandde in 1897 af en werd vervangen door dit huisje. De serre links en de inrichting van de gelagkamer is de belangrijkste toevoeging van Dudok. (coll. SAGV)

dween al weer vrij snel. De naderende oorlog zal daar debet aan zijn geweest. Ger de Roos zou na de oorlog nog beroemd worden met verschillende andere ensembles. In de jaren zestig was de platenzaak van Ger de Roos in de Stationsstraat een begrip in Hilversum. Na de oorlog werd het huis Anna's Hoeve bewoond door mevrouw F.E. Schothorst-van der Veen. Zij had ook de pacht van de theeschenkerij.

Restaurant en speeltuin

Omstreeks 1950 kreeg de heer E. Kreekel Anna's Hoeve in erfpacht. De familie exploiteerde al in 1930 een schietent op de kermis van Groningen. Verder had men in 1937 een kermisattractie op de kermis van 's-Hertogenbosch. De familie was ook actief op de bevrijdingskermis van Amsterdam in 1945. Daar konden de Amster-

Ger de Roos trad voor de oorlog met zijn band The Rascals vaak op Anna's Hoeve op. (foto www.orkestzondernaam.nl)

dammers genieten van een zweefmolen, die Kreekel exploiteerde. Naar verluid wilde hij op Anna's Hoeve een uitspanning beginnen zoals de Koningin Julianatoren in Apeldoorn.

Kreekel liet in 1950/1951 een werkplaats bouwen en speeltuinattracties aanleggen. In dat laatste jaar verrees er ook een groot restaurant. De vraag is of de gemeente Hilversum dit allemaal wel mocht toestaan. In de verkoopvoorwaarden van 1931 stond namelijk: 'De gemeente zal geen terrein mogen verkopen of exploiteren voor bedrijven of woningbouw'. Anna's Hoeve kreeg allerlei kermisachtige attracties. Zo kwamen er een achtbaan, spookhuis, een treintje, een reuzenrad en botsauto's. Schrijver Martin Ros heeft op Anna's Hoeve een vakantiebaan gehad:

In het midden van de jaren vijftig deed ik mijn intrede op de uitspanning Anna's Hoeve en trad als vakantiehulp in dienst van de heer Kreekel, die je liet werken van 's morgens acht tot 's avonds tien uur – want dan konden er nog steeds bussen met toeristen komen – maar die daar dan ook een volle veertig gulden per week voor over had. Het spookhuis was het aantrekkelijkst om te bewaken. Dan kon je nog wel eens met een meisje of dame alleen, meeliften en tijdens de rit bepaalde bewegingen uitvoeren die vanwege de schrik over alom opduikende spoken niet slecht vielen; ze konden als steun en toeverlaat worden opgevat.

Maar ik was toch het meest verzot op de botsautootjes, waarmee ik leerde jongleren als een kermisklant.

Sinds 1945 wordt er op Anna's Hoeve jaarlijks de Maple Leaf-loop georganiseerd, ter ere van de Canadese bevrijders van Hilversum. Deze foto dateert uit 1952. Dit jaar werd de 64ste editie gelopen, georganiseerd door de Gooise Athletiek Club. (foto Stevens, coll. SAGV)

Berg en vijvers

Dankzij de werkverschaffing was er op Anna's Hoeve een berg verrezen. Met 24 meter boven N.A.P. behoort de berg van Anna's Hoeve tot de hogere heuvels van het Gooi. Veel wandelaars en fietsers kwamen er in hun vrije tijd genieten van het fraaie uitzicht.

In de winter bood de berg gelegenheid tot flinke afdalingen over de besneeuwde hellingen. Menig sleetjesrijder probeerde tot aan de weg of de vijver te komen.

De vijver voor de berg was in de jaren zestig in gebruik als roeivijver. Er waren ongeveer 40 tot 50 stalen roeibootjes die gehuurd konden worden. De verhuurder, P. Klaver, inde het bedrag voor het gebruik van de bootjes pas aan het eind, bij de aanlegsteiger. Dat was natuurlijk niet slim want veel mensen die een bootje gehuurd hadden, brachten de boot niet terug naar de steiger, maar legden aan bij een walkant en lieten de boot dan

De "autobaan" was naast het spookhuis een van de populairste attracties van Anna's Hoeve. (coll. auteur)

onbeheerd achter. De bootjesverhuurder kon dan fluiten naar het geld en moest als dank ook nog de boten ophalen! Toch dacht hij met een goed gevoel terug aan

De speeltuin in 1965: de achtbaan en de uitkijktoren. (coll. auteur)

De speeltuin op een Ansichtkaart uit 1956. De attracties waren nog eenvoudig van aard. (coll. auteur)

die tijd: 'Menig jong stelletje kwam hier een tochtje maken' en 'Heel wat huwelijken zijn, denk ik, hierdoor tot stand gekomen'. De vijvers (volgens Martin Ros 'strontvijvers' vanwege de sterke stank) boden 's winters gelegenheid tot schaatsen. Menig Hilversummer heeft op Anna's Hoeve leren schaatsen.

Vaak combineerden de recreanten een bezoek aan de uitzichtheuvel of aan de waterpartijen van Anna's Hoeve met een bezoek aan het restaurant.

De speeltuin was ook een geliefde bestemming voor schoolreisjes. In de jaren vijftig en zestig had men nog geen concurrentie van de enorme pretparken, zoals die thans in binnen- en buitenland bekend zijn.

Periode gebroeders De Brave

Vanaf 1970 nam de belangstelling voor de speeltuin af. Veel attracties werden weggehaald of kwijnden weg onder de oude bomen. Het restaurantgedeelte ging een steeds belangrijkere rol spelen bij de exploitatie van Anna's Hoeve. Een tegenslag was de brand van 1 maart 1972. Het restaurant brandde af. Gelukkig bleef het oude huisje Anna's Hoeve gespaard.

In de jaren tachtig waren de gebroeders De Brave de exploitanten. Ook zij legden sterk de nadruk op het restaurant in combinatie met zaalverhuur. Een greep uit de verschillende functies van Anna's Hoeve:

- Recepties, zoals bruiloften
- Congressen

Ansichtkaart uit 1960 van de voorkant van de speeltuin. Geheel rechts het oorspronkelijke theehuis. (coll. auteur)

Een grote brand in 1972 liet weinig van het hoofdgebouw over.

- Presentaties en lezingen (Bij het eerste lustrum van de Verenging tot Behoud van Anna's Hoeve werd de lustrumpublicatie in het restaurant aan de burgemeester mevvr. Kraaijeveld-Wouters aangeboden).
- Overdekt midgetgolf. In een voormalige opslagloods achter het restaurant, kwam een midgetgolfbaan.
- Festivals: Er vonden festivals plaats waar informatie en amusement de hoofdmoot vormden. Zo werd het Israëliisch Festival georganiseerd door de Stichting 'Chaverim Israël' met films, volksdansen en waren er producten uit het land Israël.
- Fanclubdagen, zoals die van de Jerry Lee Lewisfanclub. Deze organiseerde jaarlijks een dansevenement dat druk werd bezocht. De muziek bestond natuurlijk regelmatig uit het nummer *Great Balls of Fire* in verschillende uitvoeringen en er waren optredens van de Nederlandse Jerry Lee Hugo Smulling en van Andy Tielman (Tielman Brothers). Ook werd op Anna's Hoeve door 'About Ten' een fanclubdag georganiseerd waar leden van de groep Ten Sharp optraden.
- Concerten. Bijvoorbeeld die van de Gooise Egerländer Musikanten. Deze blaaskapel verzorgde de specifieke Egeländermuziek, maar ook Tsjechische blaasmuziek. Na vele jaren hun thuisbasis op Anna's Hoeve te hebben gehad, moest men in 2001 verhuizen naar een andere plek. *'In Anna's Hoeve spelen we niet meer, daar zijn we uitgegooid, die waren er niet meer van gediend.'*
- Dansfeesten zoals die van de Hei-De-Ho's, een square dancevereniging uit Hilversum. Hun dansfeesten hadden een landelijke bekendheid. Squaredansen gebeurt in formaties van acht personen of een veelvoud hiervan. Tijdens het dansen bepalen 'callers' zingend hoe er gedanst (met welke patronen) wordt.

- Line-dance bijeenkomsten. Deze waren op de maandagavond en waren niet in clubverband. De avonden waren, volgens Ton van Bruchem, erg populair. Op festivals met Pasen en Pinksteren kwamen beroemde country-artiesten, zoals Ilse De Lange.

Castellum Novum en Paviljoen (De Nieuwe) Anna's Hoeve

Het de laatste jaren nogal verlopen partycentrum Anna's Hoeve in Hilversum is verkocht aan de horecamaan Franck Rodenburg, meldde de krant in 2001. Rodenburg was in horecakingen bekend van zijn chique restaurant Kloosterhoeve in Harmelen en partycentrum Castellum Novum in De Meern. Die laatste naam zouden we voortaan terug zien in het verbouwde Anna's Hoeve restaurant. Die verbouwing was een ware metamorfose, waarvoor interieurdesigner Kees Hageman in de arm was genomen.

Het restaurant ging zich (weer) richten op gezelschappen en festiviteiten, volgens de 'casual dining' formule, betaalbaar goed eten uit Zuid-Europa. In Castellum Novum kon men ook tapas eten en genieten van een goed glas wijn.

Maar de naam sloeg niet aan. Was Castellum Novum in De Meern een begrip, in Hilversum werd in 2004 overgestapt op de naam Paviljoen Anna's Hoeve, ook wel: Paviljoen De Nieuwe Anna's Hoeve.

De uitstraling bleef chique. Zo werden er geen bingo's meer gehouden, maar bijvoorbeeld wel een winterfair. Op de vroege ochtend van maandag 15 augustus 2005 brandde het restaurant af. Een ruïne bleef achter. Het huisje Anna's Hoeve, naast het restaurant, werd bewoond door chef-kok Patrick van der Ben en zijn vrouw Rosanna. Het historische huis met een gevelsteen uit 1844 werd door de brandweer gered. Het echtpaar met kinderen ging elders te wonen.

Castellum Novum in volle glorie. Het brandde in 2005 af.